

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTĂ BISERICĂSCĂ-CULTURALĂ

ORGANUL OFICIAL AL EPARHIEI ORTODOXE ROMÂNE A ARADULUI

„Ție Doamne“, Dieceza Arad.

Cum românii bănățeni pretutindeni în tot trecutul istoric au luat parte la toate acțiunile mari ale bisericii și ale neamului nostru, așa și de data asta au fost de tot ajutorul: moral, bănesc și personal al fraților lor ungureni!

Avem date despre împreună lucrarea lor: Țichindeal, Constantin Diaconovici Loga, Dr. Iosif Iorgovici, nepotul învățat al învățatului Paul Iorgovici din Vărădia și Ioan Mihuț, crișan de origine, dar lung timp director al școalelor din Banat, cu sediul în Lugoj și Caransebeș. Scriitorile spun, că dânsul pe când mai nainte era profesor la preparandia din Arad, era cel mai învățat între colegi. Apoi că el și Țichindeal ar fi fost suspectați de înclinare spre unire. Aspira să ajungă el episcop la Arad și că împreună cu Moisa Nicoară s'ar fi făgăduit episcopului Vulcan dela Orade, că dacă îi ajutură a ajunge episcopi la Arad, ei la rândul lor vor părtini unirea.

Țichindeal desperat apoi că-l lăpădară sârbii din slujba de profesor, se comănăcea la episcopul Vulcan să-l pună prefect în seminarul teologic din Viena.

Cu bani grei — pe lângă unitul S. Vulcan — luptătorii Aradului fuseseră ajutați și de bogătanul bănățean, inimosul egumen dela Bezdin, Isaia Mihailovici.

Dacă persoane bănățene mergeau mână în mână cu arădanii și lucrau cot la cot cu ei, nu va fi de mirare dacă unii dintre ei în schimb răvneau la tronul vacant!

Pe lângă lăudatul Ioan Mihuț aspira serios la această demnitate protopresbiterul Caransebeșului binereputatul Ioan Tomici. Ba vecinul său din Logoj, Ștefan Atanasievici, un ortodox de marcă, a fost chiar propus ca candidat oficial.

Mulți se considerau, sau că îi considerau

de chiemați la scaunul episcopal din Arad-Orade. Știm de 22 înși. Alții cred că ar fi fost 29.

Din partea sârbilor candidaseră 6 obraze. Românii peșitori au fost de trei ori atâția. Pe unul din acești 18 îl alege Duhul Sfânt ca să pască oile sale și mieluseii săi. Numele lui cuvios e Nestor, fiul lui Ioan, acăruia comemorare cu laudă o prăznuiesc azi după un veac românii dreptcredincioși în țara lor mare, proprie și de Dumnezeu ocrotită.

In veci amintirea lui.

II.

Să istorisim acum ceva și din viața acestui episcop misionar al eparhiei naționale din Ungaria și Banat! Din Botez era Nicolae. În călugărie îl schimbă cu Nestor. A văzut lumina zilei în Făgăraș în 1766 ori 1767. Aș crede, că e din neam nemeșesc, boer mic, cum adică mulți erau încă pe vremile acelea în țara Oltului ungurean.

Știm de o soră dulce alui Nestor Ioanovicu, cu numele Ecatarina. Aceasta era măritată după *Ioan Barac* (senior) alias Popovicu. Ioan Barac iunior e feciorul lui Ion Barac senior și al soției sale Ecatarina. El e „dascăl normalicesc neunit“, poet de seamă și funcționar la sfatul urbei Brașov, mort în 1848.

Nepotul Ioan Barac se afla la unchiul său episcopul Nestor Ioanovicu, în Februarie 1830, când murise acesta și cântă „jalea familiei“. Notez, că *Ioan Barac*, nepotul poet, este tala harnicului protopresbiter al Brașovului *Iosif Barac*, decedat în 1884.

„Viața și opera lui Ioan Barac“ e lucrată cu competență de dl Nicolae Colan, rector la Academia teologică din Sibiu. (Editura Academ. rom. Bucur. sect. liter. ser. III. tom. IV. mem. 1. an. 1928. pag. 84; 8° mare, cu 3 ilustrațiuni bine succese; între cari și portretul preotului).

Despre lucrarea din vorbă a dlui profesor Colan, arbitru și dictatorul literaturii de azi,

dl Iorga vorbește cu îndestulare, pe pg. 333—336, a „Revistei Istorice” din 1928.

Dacă a fost cine se cânte jalea familiei la moartea unchiului episcop, a fost și cine să-și țină hangul „Veseliei neamului”: învățătorul din Arad Moisă Botta și Moisie Suci, student în drept la Budapesta, fost mai înainte doi ani învățător, în slârșit preot în Ciula în locul tatălui său, poliglot și cu mulți prunci.

„Cuvântul (lui Botta) către episcopul Nestor Ioanoviciu”, nu s'a tipărit. Nu am dat nici de textul manuscrisului! Auctorii cari ni transmit această isbucnire a inimii mari și învăpăeate a dascălului poet de ocazii, o înregistrează ca „Dedicație la instalația mult strălucitului Domn Nestor Ioanovici, întâiul ca Român cu mila lui Dumnezeu, ritului bisericii greco-neunite drept-credincios episcop”.

Se vede, că „discipulus supra magistrum”. Moisie Suci „al legilor auzitor”, află mecenat în persoana lui Atanasie Paiufa, directorul școlilor ortodoxe din tractul Ciula. Acesta la 1829 tipărește la tiparnița privilegheată a universității din Buda: Oda de 50 de strofe, a bardului auzitorilor români la legile și privilegiile ungurești.

Să audiem și noi acum după un secol ceva din șezătoarea iubilantă a concertului liric tineresc.

„O Ghiniă, cândva mult strălucitoare!
Iară acum de mult în întristare.
Nu vezi a soartei tale strămutare
Cât e de mare?

„Ani mulți și prea fericiți spre a noastră
Fericire Nestor să viețuiască,
Prin trântul toți să se povățuiască
Și inflorescă”*)

Nestor Ioanovici de tiner ajunge orfan de tată. Mama sa cu încă două fete se mută la Brașov, la neamuri, cari erau familii fruntașe în Brașov și de veche obârșie de aci. Bătrâna era în viață încă pe la anul 1810.

Tinerul Nestor a preferat o vreme neguștoria, care era tradițională la unii din membrii familiei. El lucra pelângă Hagi Mihai Vilara, un brașovean cu mare trecere comercială și de neam macedonean. Bine maior pe la 1789, adevărat la vârsta de 24 ani, Nestor Ioanovici vale zice neguștoriei și merge la liceul luteran din Pojon.

*) Despre mecenatele și bărbatul de școală Atanasie Paiufa, până acuma nu s'a știut nimica. Din praful arhivei îl scoate pe el și pe alții cu alte lucruri, cărturarul cleric din Arad Dr. Gh. Ciuhandru „Din viața lui Nestor Ioanovici Episcopul Aradului 1767—1830” Arad 1929. Tipografia Diecezană, pag. 30 și 37. Prețul 40 Lei, 8° mic, 56 pag. cu 3 ilustrațiuni.

Conferința pregătitoare diortodoxă dela „Sfântul Munte” Athos.

De multă vreme se discută necesitatea convocării unui sinod ecumenic al bisericii ortodoxe. Sunt atâtea probleme, cari cer soluționare în mod unitar pentru întreaga biserică ortodoxă, încât orice amânare ar fi păgubitoare.

A lega și unifica ceea ce mai bine de unsprezece veacuri s'a rupt și desvoltat aparte, nu e tocmai lucru ușor. Pasul cel dintâi îl credem făcut și încă din inițiativa bisericii noastre, la a cărei propunere s'a convocat conferința dela Mănăstirea Vatopedi.

Fiecare biserică autocefală a fost reprezentată prin câte doi delegați, arhieriei. Din partea bisericii noastre, după cum se știe, au participat P. Sf. Lor Episcopul Lucian al Romanului și Tit Simeonia Târgovișteanu vicar arhiepiscopesc de București.

La aceasta conferință au fost reprezentate patriarhiile din Constantinopol, Ierusalim, Alexandria, Antiochia, Sârbia, România, Biserica din Grecia și din Polonia.

Conferința s'a ținut în zilele de 8—23 Iunie, și după relatările P. Sf. Sale arhieriei Tit Târgovișteanu, s'au propus spre deliberare următoarele chestiuni în viitorul prosinod ortodox:

1. Se vor face demersuri ca și biserica rusă să fie reprezentată la Prosinod.

2. Căutarea mijloacelor în vederea unei colaborări a Bisericilor ortodoxe între ele, cu scopul de a combate ateismul precum și diferitele sisteme rătăcite ca: francmazoneria, teosofia, spiritismul, etc.

3. Studiarea chestiunii Calendarului sub aspectul hotărârei primului sinod ecumenic, privitor la Pascale și aflarea mijlocului de a restitui un acord între Bisericile ortodoxe în această chestiune.

4. Stabilirea unei legături mult mai strânse și al unui contact mult mai apropiat al Bisericilor ortodoxe între ele, precum și stabilirea mijloacelor de realizare. Deasemenea, o conlucrare cât mai activă a Bisericilor ortodoxe între ele în chestiunile spirituale, morale și sociale pentru binele popoarelor ortodoxe.

5. Definirea relațiilor Bisericii ortodoxe cu Bisericile eterodoxe, atât din răsărit cât și din apus.

Și anume:

a) Relațiuni în duh de dragoste, cu Bisericile eterodoxe (armeană, coplă, abisiniană, haldeiană, jacobită, veche-catolică, anglicană), cari tind să se apropie de Biserica ortodoxă

și nu fac nici un fel de prozelitism printre ortodocși, și

b) Relațiuni de precauțiuni și de apărare față de eterodocșii cari fac prozelitism și lucrează sub orice formă ca să prejudicieze Bisericii ortodoxe: (Catholicismul: — uniatismul; Protestantismul: — metodismul, baptismul, adventismul, etc.)

6. Aflarea mijloacelor necesare prin cari să se readucă monahismul ortodox răsăritean la vechea-i frumusețe și strălucire, nu numai în privința perseverenței în tradițiunile și regulile mănăstirești, ci și prin reînnoirea vechilor sale ocupațiuni științifice, filantropice și culturale și în special cultivarea artelor sacre.

7. Examinarea practicelor actuale a Bisericii ortodoxe din America și aflarea mijloacelor de a remedia și îmbunătăți actuala stare.

8. Examinarea practicelor actuale în vigoare în Bisericile locale în privința impedimentelor la căsătorie, a cauzelor de divorț și a procedurilor respective legale, precum și studierea mijloacelor prin cari s'ar putea ajunge, pe cât posibil, la o practică uniformă în toată Biserica ortodoxă.

9. Uniformizarea, pe cât posibil, a tipicului în conformitate cu Tradițiunea bisericească.

10. Studiu asupra mijloacelor în ce privește susținerea și întărirea artei bizantine tradiționale în diferitele ei exprimări, precum: muzica bisericească, pictura, arhitectura, țesătura odăjdiilor, orfevreria.

11. Educațiunea clerului în școalele de teologie și seminarii și necesitatea de a o organiza, sub directă conducere a autorității bisericești, cu înlăturarea oricărei tendințe contrarii acestui principiu.

12. Examinarea chestiunii: cari dintre eretici și schismatici vor putea fi primiți în sânul Bisericii ortodoxe prin bolez, cari prin mirungere și cari prin „libelos pisteos“.

13. Examinarea unui mod unic da alegere a episcopilor și în deosebi a căpeteniilor (Patriarhi și Președinți) Bisericilor ortodoxe autocefale mai în conformitate cu sfințele canoane.

14. Codificarea sfințelor canoane și a rânduelilor canonice, spre a fi supuse la vreme aprobării Sinodului ecumenic.

15. Studiarea și aflarea mijloacelor prin cari să se intensifice printre popoarele ortodoxe o cultură creștină ortodoxă, care să îmbrățișeze toate manifestațiunile lor de viață.

16. Organizarea tribunalelor spirituale bisericești, dacă e posibil, în chip uniform, în toată Biserica ortodoxă și introducerea unei proceduri penale bisericești.

17. Definirea condițiunilor, potrivit cărora se proclamă și se recunoaște autocefalia unei Biserici ortodoxe, precum și definirea numărului Bisericilor autocefale ortodoxe azi recunoscute, în vederea intercomuniunii canonice și a participării lor la conferințele și Sinoadele interortodoxe fără împiedicare. De-asemena, definirea condițiunilor după cari o Biserică se proclamă autonomă și deosebirea dintre autocefalie și autonomie.

18. Schisma bulgară și mijloacele de a o suprima pe cât posibil de repede, spre a se restitui unitatea în Biserica ortodoxă.

*

Comisiunea pregătitoare, afară de chestiunile formulate mai sus în privința participării Bisericilor ortodoxe la viitorul Prosinod, asupra căreia Patriarhia ecumenică i-a cerut să se pronunțe, a hotărât:

Fiecare Biserică ortodoxă autocefală va participa la viitorul Prosinod prin câte o delegație alcătuită din câte doi arhieri.

Comisiunea pregătitoare interortodoxă își va exprima dorința ca fiecare Biserică să trimită la Prosinod și un număr de consilieri experți consultativi, însă nu mai mult de doi de fiecare biserică.

Ce să citim?

E un semn dintre cele mai îmbucurătoare pentru neamul nostru, că Românii dela sate, plugarii noștri, citesc azi neasemănat mai mult decât înainte de războiu. Dragostea de carte și gazetă populară a crescut mult în vremea din urmă, deși greutățile vieții și scumpetea sunt așa de mari. Dorul de luminare crește din zi în zi, în vremece satele trimit mulți copii la școlile dela orașe, la meserii, nici cel de acasă nu vreau să rămână în întuneric.

Pentru a avea însă un folos adevărat din ce citim, nu e destul să ai dorința, ci să știi și ce să citești. Pentru că nu tot ce se pune în tipar în formă de carte sau foaie, este literă de Evanghelie. Și foile și cărțile sunt așa cum le fac cei cari le scriu. Unele sunt bune, altele sunt rele, unele sunt pline de învățătură, altele nu-ți folosesc la nimic, din potrivă te pot îndruma pe cărări primejdioase.

Multă lume nepricepută se tâmpește și mai rău dintr'o gazetă scrisă nu pentru luminarea omului, ci pentru a-l învăța.

De aceea trebuie să fim cu băgare de seamă, când voim să ne luminăm prin citit, să nu citim orice ne cade în mână, nici să nu cumpărăm carte sau gazetă înainte de a întreba pe preotul sau învățătorul satului, ori pe alți oameni mai luminați.

Plugarul român știutor de carte, să aibă înaintea de toate o carte de rugăciuni, pe care să nu o țină pe polț, s'o mănecă prafui, ci să citească din ea de

câteori are vreme, iar la biserică să o ducă cu el și să se roage sau să cânte din ea.

E o mare prostie să te rușinezi a citi în biserică din cartea de rugăciuni, cum se rușinează unii. Cine poate să își cumpere *Sf. Scriptură* și o *Psaltire*, în ele va afla mai multă hrană sufletească decât în oricare altă carte. Iar pentru desfătarea minții, bune sunt *Viețile Sfinților*, mai folositoare cu mult decât poveștile cu *haiduci*. Aceste cărți scumpe, e bine să se cumpere pentru biblioteca din sat.

Este sosită vremea când și plugarii noștri să treacă de cărțile cu visuri și Zodi, de la Epistolile mincinoase și nefolositoare la adevărata hrană sufletească din cărțile de rugăciuni din *Sf. Scriptură* și din *Viețile Sfinților*.

Cărți vechi, populare, bune și acum, mai ales pentru cei ce sunt la începutul cetățului, mai sunt și următoarele:

Viața și faptele lui Alexandru Macedon (Alexandria, Genoveva, Variam și Ioasaf, Robinson Crusoe apoi multe cărți de povești și poezii populare. Avem azi multe cărțile de învățături creștinești, cum sunt cele tipărite la Sibiu de p. Trifa, la Blaj, de părintele I. Malor (Cărțile bunului creștin) și alte Episcopi. Putem cere de la toate librăriile dilezane astfel de cărțile creștinești de învățatură.

Bune și folositoare de învățatură în toate ramurile vieții sunt cele aproape 100 cărți, cari se mai găsesse de vânzare din „Biblioteca populară a Astei”. Asemenea folositoare cărți sunt tipărite în Biblioteca populară a Casei Școalelor din București în „Pagini Alese” și în biblioteca „Cunoștințe folositoare”, amândouă tipărite la „Cartea Românească” în București. Se pot cere prin orice librărie. Sunt toate cărțile leftine.

Toate cărțile acestea se găsesc azi aproape în fiecare sat românesc în biblioteca școlară. Nu avem decât să le cerem împrumut de la dl. învățator. Și Astra și Casa Școalelor și Ministerul Instrucțiunii, s'au îngrijit ca să avem pe sate bune și folositoare biblioteci cu cărți bune.

Avem azi mai multe gazete populare bune pe cari le cunoașteți cu toți, cea mai veche: *Foala Poporului* apoi *Lumina Satei* Sibiu, *Unirea Poporului* Blaj, *Libertatea Orăștie*, *Lumea și Țara Cluj*, *Foala Noastră Cluj*, *Glasul Ardealului Cluj*, *Cuvântul Poporului* Sibiu, *Cultura Poporului* București, *Cuvântul Moldovenesc* Chișinău.

Ferți-vă de foile cari varsă vrajbă între frați.

I. Agârbiceanu.

Pentru ce nu-și fac Sectarii cruce?

Este știut de toată lumea, că noi creștinii de legea ort din moși-strămoși așa ne-am pomenit, că ne însemnăm cu semnul sf. cruci. Seara când ne culcăm, dimineața când ne sculăm, când ne așezăm la masă, când ne sculăm de la masă, când începem un lucru ori îl terminăm, când plecăm undeva, dacă ne înspăimântăm și când e vreme rea. Ne însemnăm cu semnul sf. cruci, ca bunul Dumnezeu să depărteze de la noi pe omul cel rău, ori duhurile necurate, ca apoi să ne putem ajunge scopul, ca să ne putem îngriji de familiile noastre și apoi să putem face și pentru mântuirea sufletului nostru.

Ne întărește în această credință a noastră sf. Ioan Hrisostom care zice: „De se întinează o creatură, ai un mijloc de vindecare, fă asupra-i semnul crucii, mulțumește, laudă

pe Dumnezeu și toată întinarea va dispărea.”) iar sf. Ciril zice: „Nu disprețui acest semn.” Ne mai întărește, în această credință a noastră, tradițiunea atât de adânc înrădăcinată în poporul nostru, încât nici nu ni-l putem închipui fără semnul crucii.

Diferite popoare creștine se însemnează cu sf. cruce în diferite chipuri, după cum este credința lor. Dintre toate acestea însă numai noi creștinii de legea ort. simbolizăm mai corect prin această crucea Dnui Hristos și prin ea mărturisim mai adevărat și mai valabil pe Acela, care s'a jertfit pentru noi.

Știm foarte bine cum mamele noastre, alintându-și copiii suflă în fața lor în chipul crucii, îi însemnează în semnul ei însemnează așternutul lor și apoi și ele liniștite se dau odihnei, pentruca să-și refacă puterile pierdute alăptând copiii și muncind din greu pentru hrana copiilor.

Preotul, când îl încreștinează, suflă întâiu în chipul crucii de 3 ori asupra copilului. Orice rugăciune, ori serviciu divin nu se începe nici nu se termină decât cu semnul crucii. La toate aceste servicii preotul ține în mână, ori este prezentă sf. cruce, care nu este altceva, decât personificarea aceluia pe care s'a răstignit Domnul.

Din aceste vedem dar, că însemnarea cu chipul sf. cruci a existat totdeauna și există și azi la toate actele noastre sfinte, deci este atât de înrădăcinat cultul ei la poporul nostru, încât putem afirma că cu acesta se începe și se termină viața singuraticilor oameni și a poporului în general. Cine nu are acest semn, în locul prim nu este creștin și în al doilea nu este Român. Cine nu-l are, tăgăduiește pe Acela ce ni-l-a dat!

La unele popoare numite creștine, cultul crucii a fost abandonat, în parte, mai de mult, iar la noi numai cam de vreo 50 ani, dupăcum mărturisește jubileul mai din toamnă al acestora, cari văd în acest semn o idolatrie.

Nu vom căuta izvorul lăpădării de sf. cruce, căci se știe că e de origine străină, ci vom căuta să vedem că oare această lăpădare își are baza în Sf. Scriptură și Tradițiune și printre aceste vom arăta și semnele după cari cunoaștem noi pe cei ce au început „a se muta la învățături străine și de multe feluri.” (Evr. 13 9.)

În legea veche se zice: „Să nu-ți faci tie chip cioplit, nici asemănarea vreunui lucru din câte sunt în ceriu sus și din câte sunt pe pământ jos și din câte sunt în ape sub pământ.” „Să nu te închini aceluia și să nu slujești lor, că eu sunt Domnul Dumnezeu tău” (II Moisi 20. 4—5.) De la acest loc pornind streinii, au lăsat în poporul nostru ideea, că însemnându-se cu sf. cruce, se închină la idoli, deci calcă a li-a poroncă dzeiască. Abia apucă sectarul să i vorbești de cruce și deloc îți pune înainte porunca aceasta! Prinde foarte ușor propaganda, fiindcă dușmanul nu arată și alt loc, prin care ar putea să facă să înțeleagă, că din contra, este poruncită însemnarea în sf. cruce.

Creștinul care a ajuns în cursa acestui „dușman a crucii lui Hristos” (Fil. 3 18) mai vine pe la biserică și și mai face cruce odată, ori de două ori, mai vine apoi de câteva ori, dar cruce nu-și mai face; în urmă îl vezi în teata celor ce mai dinainte au făcut lăpădarea. Când îl vezi pe acești oameni, așa apar cași când lăpădând crucea au făcut totul pentru mântuirea sufletului lor. Se înșală însă amar, căci zice ap „Sfârșitul acestora este pierzarea, al căror Dzeu este pântecul și mărirea într-o rușinea lor, cari cele pământiești gândesc.” (Fil. 3. 10.)

Pentru a înțelege, că însemnarea cu sf. cruce nu este idololatrie, trebuie să căutăm că porunca a doua pentruce a dat-o Dumnezeu? Ne răspunde tot Sf. Scriptură, când zice Izraelitenilor ee să facă dupăce vor trece Iordanul, ca să aj ngă în

Canaan: „Să faceți și să păziți toate poruncile și judecățile, cari le punem astăzi înaintea voastră.” (V Moisi 11. 32.) „Să surpați toate locurile unde națiunile, pe cari le veți alungă, s'au închinat zeilor lor, pe munții cei înalți, pe dealuri și sub orice arbore verde. Să surpați altarele lor, să sfărâmați stâlpii lor și desigurile lor să le ardeți cu foc și chipurile zeilor lor să le lădați și să pierdeți numele lor din acel loc.” (Moisi 12. 2-3.) „Ci locul care-l va alege Domnul Dzeul nostru, ca să-și pună numele lui acolo, această locuință a sa să cercetați și acolo să veniți ca să aduceți jertfele voastre.” (v. 5-6) De aici știm că Izraelitenii erau monoteiști, adecă credeau într'un Dzeu al lor național, până când popoarele din Canaan, unde avea să-i conducă Moisi, erau politeiste, închinătoare la idoli. Ca nu cumva să cadă și ei în idolatrie, cum s'a mai întâmplat cu „Vișelul de aur” dela II Moisi 32, le dă porunca aceasta, dar nu șterge jertfele, ci le poruncește ca aceste să le aducă în locul pe carele îl va alege Dzeu, adecă cum a fost pe aceea vreme „Cortul mărturie” sau cum este azi sf. biserică, unde se aduce jertfa cea fără de sânge, cum a rânduit Domnul nostru Isus Hristos.

Știm apoi că cele mai vestite popoare din vechime ca Babilonenii, Egiptenii, Fenicienii, Grecii și Romanii aveau o mulțime de zei și zeițe din lemn, marmoră, fildeș, aur etc cărora le aduceau jertfe și se închinau lor ca să-i îmbunească. „Aveau zei și zeițe nu numai popoarele, ci fiecare oraș, sat aveau Dzeul lor deosebit, căruia îi aduceau de mâncare, îi împodobeau cu flori etc. amenințându-l că dacă nu le ajută în războiu, nu va mai avea cine să-i facă toate aceste onoruri.” „Ori, noi astfel de jertfe facem și așa amenințăm crucea noastră dacă nu ni-se izbăndește gândul? Ori însemnându-ne cu semnul sf. cruci, ne facem vre-un idol? Mărturisim noi credința noastră în vre-un idol? Mărturisim noi credința noastră în vre-un zeu, ori zicem noi că crucea e Dzeu, care ne dă viață, ori poate să dea ploaie, ori poate să facă să rodească holdele? Nu credem, nici nu mărturisim așa, ci credem și mărturisim, că crucea e un semn lăsat de Dzeu, cu ajutorul căruia săvârșim toate slujbele noastre creștinești, cari împreunate cu rugăciunile noastre fierbinși, Dzeu ne ascultă ruga și ne împlinește dorința; mărturisim cu fapta credința noastră în Dzeu Tatăl, Fiul și Duhul sfânt, mărturisim apoi, că crucea este semnul la carele privind și însemnându-ne cu el, ne amintim de Acela, care prin cruce ne-a izbăvit și așa ne depărtăm de păcat și ispita fugă dela noi. Și Dzeu poruncește semnul acesta, când zice lui Moisi: „Fă-ți un șarpe înfocat și îl spânzură de o prăjină și va fi că tot cel ce este mușcat și se va uita la dânsul va trăi.” „Și Moisi făcu un șarpe de aramă și-l puse pe o prăjină și fu că de mușcă pe cineva vre un șarpe, acela se uită la șarpele de aramă și trăia.” (IV Moisi 21.8-9). Așa este poruncită crucea și așa ne vindecăm noi prin ea de păcatul care ne mușcă!

După ce ai convins pe sectar despre adevărul acesta, nu se lasă bătut, ci trece în altă parte și-ți arată alt loc zicând: La Apoc. 14.9-10 se zice: „Și al treilea înger a venit după ei strigând puternic: Cine se închina fiarei și chipului ei și primește semnul ei pe fruntea lui, sau pe mâna lui, va bea și el din veninul aprinderii lui Dzeu, turnat, neamestecat, în potirul mâniei sale și se va chină în foc și în pucioasă, înaintea sfinților îngeri și înaintea Mielului.” Mai adaugă apoi că nu vrea să-și pună semn pe frunte, nici pe mâna dreaptă, că zice la Apoc. 13. 16: „Și-i silește pe toți, pe cei mici și pe cei mari, pe cei bogăți și pe cei săraci și pe cei slobozi și pe cei robi, ca să-și pună semn pe mâna lor cea dreaptă sau pe frunte.” Când omul simplu și de bună credință aude aceste cuvinte din gura sectarului, nu-și mai face cruce pentru toată lumea! Dar oare pentru ce prinde aceasta așa ușor? Pentru că sectarul nu stă într'un loc să examineze și să soată adevărul la iveală, ci sare dintr'un loc într'altul,

pentru că așa este instruit, ca să nu caute nici el să spună altuia adevărul, după cum nici lui nu i-l-a spus, ci să caute prin cuvinte neînțelese, spuse la repezeală, să amăgească pe cei slabi în credință și neobicinuiți cu fătărnicia.

Să examinăm întâiu cap. 13 din Apoc. și apoi 14, ca să vedem adevărul! Dela început trebuie să știm, Apocalipsa este o carte profetică scrisă de ap. Ioan pela anul 68 d. Hristos, când eră exilat pe insula Patmos. În aceasta expune descoperirea lui I. Hristos „despre cele ce au să se întâmple.” (cap. 1.1)

În cap. 13 zice, că a văzut o fiară cu 10 coarne și cu 7 capete, căreia Balaurul i-a dat puterea ca să „grăiască hule asupra lui Dzeu, ca să hulească numele lui și cortul lui și pe cei ce locuiesc în ceriu.” (v. 6) A văzut apoi altă fiară - zice la v. 11 - cu 2 coarne asemenea mielului, dar grăia ca un balaur „și face semne mari” (v. 13) „și amăgește pe cei ce locuiesc pe pământ” (v. 14) „și-i silește pe toți ca să-și pună semn pe mâna lor cea dreaptă sau pe frunte.” (v. 16.). Adevărat este, că toți sectarii hulesc pe cei de altă credință, hulesc biserică, hulesc pe proși, dar tot atunci sunt blânzi ca mielul, ca să poată amăgi pe toți și să-și pună semnul fiarei pe frunte și pe mâna dreaptă! Semnul fiarei este ștergerea crucii: Ei zic, că noi făcându-ne cruce cu mâna dreaptă și punând la frunte cele 3 degete împreunate, ne facem semnul fiarei: Doamne ferește! Noi ne facem semnul lui Hristos „pecetea viului Dzeu” (cap. 7. 2.), iar ei abandonând acest semn își fac semnul fiarei și ori pe unde umblă hulesc semnul lui Hristos și silesc și pe alții să ia semnul fiarei.

În cap. 14 zice, că „Mielul stătea pe muntele Sionului și cu el 144 000 cari aveau numele lui și numele Tatălui lui scris pe frunțile lor” (v. 1). Aceștia suntem noi creștinii, cari avem numele lui scris pe frunțile noastre! Ori nu zicem noi când ne însemnăm: În numele Tatălui și al Fiului și al Sf. Duh? Ori doară zicem: În numele fiarei...? Grozavă rătăcire.

Vede apoi apostolul la v. 6-9 trei îngeri, dintre cari unul vestește evanghelia și îndeamnă pe oameni să se închine lui Dzeu, al doilea vestește căderea Babilonului în urma vestirii evangheliei celui dintâiu, iar al treilea aduce sentința asupra acelor cari se închină fiarei și primesc semnul ei pe frunțile lor, înlocuind cu acesta semnul Mielului și al Tatălui din v. 1. Aceștia sunt sectarii, cari „n'au odihnit nici ziua nici noaptea” (v. 11.), numai ca să poată amăgi pe oameni, să se lapede de „semnul Mielului” și să primească pe al fiarei, căreia slujesc ei!

Acesta este înțelesul celor două cap. că adecă semnul crucii, pe care-l facem noi, este semnul Mielului (I. Hristos) și al Tatălui (14. 1), iar sectarii lăpădând semnul crucii, au luat chipul fiarei, pentru ce „vorbea din veninul aprinderii lui Dzeu și se va chină în foc și pucioasă.” (14. 10.)

Șoimș.

Pr. I. Chebeleu.

Va urma.

Peregrinajul „Oastei D-lui” la sf. mănăstire Hodoș, la praznicul Schimbării la față.

„Oastea D-lui” seceră zilnic succese neașteptate. Mare bucurie au avut acești fil al sf. biserici în ziua luminatului praznic, aranjând un impozant și strălucit peregrinaj la sf. Monastire Hodoș, care a reușit peste așteptare.

Conform înțelegerii lor, s'as" întrunit la 5 Aug. ora 8 dimineața înaintea stației electrice din Arad.

(* Mehedinți: Poți fi om deplin.. pag. 21.

După sosirea ultimului grup de ostași, însoșiți de părintele Rujilă din Sâmbăteni, se aranjează un convoi puternic, în fruntea căruia se postează steagurile Oastei D-lui, praporii, miniștranzii, muzica militară și preotul însoțitor profesorul N. Biru din Arad, secondat de păr. Rujilă, urmași de o mulțime enormă de credincioși.

După aranjarea peregrinilor în ordine exemplară, în șir de câte patru, muzica militară intonează „la rugăciune”, ostașii peregrini îngenunchează, preotul cește rugăciunea, apoi evlaviosii peregrini sub impresia acordurilor muzicel se pun în mișcare, înaintând spre impozanta și monumentală biserică militară din cetate. Aici așteaptă și primește convoiul confesorul garnizoanei preotul căpitan T. Gheorghiu în ornate.

Ajunși aici, se începe D-zelasca liturghie oficiată de preoții: Căpitan Gheorghiu, profesorii N. Biru și C. Turic și preotul Rujilă. Solemnitatea acestei sf. liturghii va rămâne neștearsă din sufletele acestor buni creștini. La priceasnă urcă amvonul preotul căpitan T. Gheorghiu. Sf. sa a făcut o minunată comparație între norodul care a urmat lui Iisus în pustia Betsaidel și pe care l-a hrănit cu grauriile învățăturilor D-zeești și apoi l-a săturat cu cinci pâini și doi pești, și între falanga Ostașilor D-lui, cari bat drumuri de perellnaj pe la biserici și mănăstiri, flămânzi și însetați după o viață mai apropiată de Evanghel a lui Hristos. Marea și încăpătoreala biserică militară de data aceasta este arhiplină. Răspunsurile liturghice le dă în mod artist c. abs. de teol. Octavian Lipovan, secondat de mai mulți studenți universitari, u. mind pe cel prezent. După terminarea sf. liturghii, peregrinii pleacă spre sf. monastire, sosind la ora 3 p. m.

Aici sunt întâmpinați cu mare dragoste de către Starețul s. monastiri I. P. C. Sa Păr. Arhimandrit și Egumen Pollicarp. Păr. N. Biru predă peregrinii, pe cari I. P. Cuviosul îi primește cu bucurie, vorbindu-le cu multă căldură și însuflețire.

Misiunile se încep cu drumul crucii, sub conducerea I. P. C. S. Păr. Pollicarp. Meditațiile din fața troițelor sunt o puternică reîmprospătare a patimilor Mântuitorului. Adâncirile religioase și aplicările la viața de toate zilele au lăsat impresii, ce nu se uită. Urmează vecernia, încheiată cu o frumoasă predică rostită de păr. misionar Ș. R. Lungu. După vecernie se săvârșește taina și maslu. Seara se face privegherea, pontificând I. P. C. Sa Păr. Arhimandrit Pollicarp, asistat de Păr. Protoereu Ciblanu și Păr. N. Biru. Privegherea se încheie noaptea târziu cu o frumoasă, instructivă, clară și concisă predică rostită de Păr. Prot. Ciblanu.

În ziua praznicului la ora 5 dimineața se săvârșește sf. liturghie în biserică de Cuviosul Ieromonah Ilarie, asistat de Preoții Morar din Pecica și Codrean din Arad; la priceasnă păr. Codrean rostește o pred. că frumoasă și instructivă și bine pregătită, încheind cu cuminerea peregrinilor.

La ora 9 se începe D zelasca liturghie, pontificată de I. P. C. Sa părintele Arhimandrit Pollicarp, asistat de Părinții: Prot. Ciblanu, de un Ieromonah, apoi preoții Micu, N. Biru și M. Grecu și un Ierodicon. La priceasnă I. P. Cuviosul rostește o predică edificatoare, plină de sfaturi și învățături, care a impresionat adânc mulțimea credincioșilor.

Misiunile să sfârșesc cu o frumoasă ședință a ostașilor, aranjată la dorința și sub controlul I. P. C. Sale Păr. Arhim., de față fiind toți preoții liturghisitori,

vorbind la aceasta ședință preș. oastei din Covăsinț Gh. Fărcaș și secr. oastei Iosif Căprucean. I. P. C. Sa și-a exprimat bucuria și mulțumirea față de cele experiate. După încheerea misiunilor I. P. Cuviosul dând binecuvântarea, mulțimea pleacă la ale sale mulțumită și edificată sufletește. Așa au petrecut ostașii peregrini aceste sf. zile. Fie, ca ostenețele lor să aibă rezultatul dorit, iar creștinii ostași mângălarea sufletească.

Țin să mulțumesc în numele oastei, pe aceasta cale tuturor celor ce și-au dat binevoitorul concurs pentru aceasta reușită. Mulțumesc D-lui General de divizie Bălăcescu comandantul garnizoanei și cavaleriei, care a binevoit a acorda ospitalitatea ostașilor D-lui, punându-le la dispoziție biserică garnizoanei, apoi preotul garnizoanei căp. Gheorghiu, d-lui Colonel Constantinescu, comand. Reg. 93 de Inf. pentru punerea la dispoziție a muzicel militare, I. P. C. Sale Păr. Arhim. Pollicarp, pentru ospitalitatea acordată în mănăstire și pentru ostenețele avute, on. Dir. a C. F. A. P. pentru binevoitorul favor de 50% acordat pentru călătorie, precum și pentru punerea la dispoziție a tramvaiului electric special pe seama peregrinilor.

În numele Oastei D-lui, rog pe D-zeu să le răsplătească pentru jertfele aduse.

Preot N. Biru
prof.

Misiune religioasă în Nerău.

Ziua de 8 August a. c. a fost pentru românii dreptcredincioși din comuna Nerău o zi de înălțare și reculegere sufletească dintre cele mai alese.

Preoțimea tractului B. Comloș fiind pe această zi convocată de duhovnicul său tractual, păr. Virgil Negru, în numita comună, pentru mărturisire și sfânta împărtășire, din inițiativa P. On. D. Protopop tractual, Dr. Ștefan Cioroian, s'a făcut cu acest prilej pentru poporul dreptcredincios de aici și o misiune religioasă, care a reușit peste așteptări. Și anume:

În preseara zilei s'a oficiat, de către preoții mai apropiați de numita comună, o denie urmată de paracliul Măicii Domnului, pontificând însuși dl. protopop tractual. Asistența numeroasă a credincioșilor, ce umpleau sfânta biserică, a ascuit cu o deosebită evlavie atât serviciul frumos și impresionant de noapte cât și predica foarte actuală a preotului Filip Popoviciu din Sarafola „despre însemnătatea și folosul sufletesc al pelerinajelor la sfânta mănăstire.”

Ca un semn de îndurare și bună primire a sfințelor rugăciuni, bunul D zeu încă în decursul sfințelor slujbe a deschis izvoarele înaculate ale cerului, adăpând pământul mult însetat în această regiune viticolă cu o ploaie binecuvântată și mult așteptată, ce a ținut toată noaptea și a impresionat foarte plăcut pe credincioși.

A doua zi dimineața, prezentându-se cu puține excepții întreaga preoțime tractuală, se porcede la mărturisirea preoților și credincioșilor, după care urmează apoi sfânta liturghie, săvârșită cu mare fast de întreg soborul preoțimel în frunte cu protopopul lor. Deși este zi de lucru, grație propagandei conștincioase a preotului local de bună renume, păr. S. Bichicean, precum și disciplinei eminente a poporului din loc, întreg satul are aspect de sărbătoare și credincioșii cu mic cu mare umplu sfântul locaș al Domnului, stăpâniți de un viu interes și de neobișnuită sete după

cuvântul d-zeesc. Predica ocazională este astădată rostită de preotul Victor Fizeșan din Pesac, carele, ca bun cunoscător al textului biblic, face cu multă erudiție apoteasa sfintei și mântuitoarelor jertfe de pe cruce arătând, că ea a fost semnalată și în testamentul vechiu prin diferite lucrări d-zeiești, iar acum este identică în sfânta taină a cuminecătorei, de care împărtășindu-ne vom afla adevărata cale a fericirii și aici pe pământ și dincolo de mormânt. Este ascultat cu cel mai viu interes de credincioși, cari după aceea s'au și împărtășit cea mai mare parte.

După săvârșirea sfintei liturghii preoțimea întreagă este găzduită la masa ospitală a părintelui local — Silviu Bichicean, — unde luându-și recreația necesară, după masă, la ora 4, se pornește iarăși spre sfânta biserică pentru a săvârși credincioșilor bolnavi sfânta taină a maslului, ca ultimul act sfânt, al acestui misiuni. Aceeaș numeroasă asistență de credincioși cu acelaș sentiment de evlavie și cu aceeaș sete duhovnicească după cele dumnezeiești, de astădată însă această sete a fost pe deplin satisfăcută de mângălerea dulce, ce se revărsă din rugăciunile duloase ale preoțimii slujitoare, dar mai ales de predica sentimentală și de toată frumuseța a părintelui protopop, Dr. Ștefan Cioroian, tratând S. Sa cu verva-l cunoscută și mult apreciată despre însemnătatea rolului educativ al mamei creștine. Efectul binecuvântat al acestei predici simple, dar puternică în sentimente și licoane vii, este mărturisit de lacrimile duloase, ce scilpeau din ochii tuturor.

Incoronate fiind deci astfel ostenețele preoțimii cu cele mai vădite semne de reculegere sufletească, precum și de dragostea și stîmă credincioșilor nerăleni, misiunea se sfârșește, iar noi am plecat satisfăcuți spre vetrele noastre, având convingerea, că ajutați de Duhul Sfânt am reportat o biruință sfântă în lupta pentru Christos.

Un preot participant.

INFORMAȚIUNI.

Prorociri despre — „pace“. Ziarul englez „Daily Mail“ aduce, dela vestitorul său cel anume trimis să vadă cam ce e prin Rusia, — amănunte cam îngrijorătoare, despre felul cum se înarmează Rusia.

Mal drept spus: o înarmează pe Rusia — Germania, ca să aibă în ea într-o zi un puternic instrument de război. Conducătorul lucrărilor și pregătirilor de înarmare din Rusia, e germanul Unschildt, care a întocmit în amănunt planul cum să fie prefăcute în scurtă vreme o mulțime de fabrici rusești de azi în fabrici de arme și muniții.

După planurile acestui Unschildt, Rusia are să fie gata de război în a. 1934.

Pregătirea militară se face cu zor. Se învață în umblarea cu armele, și a fi în astfel în slujba armatei, și femele și fetele și copiii mai măricel.

Dintre muncitorii din fabrici și din felurile întreprinderi, 5 milioane sunt datori a face instrucție (a lua învățătura) militară, câte 6 clasuri pe săptămână.

Trimisul foil engleze crede că primejdia ce amenință pacea din partea Sovietelor rusești, nu e așa de mică, cum se crede!

Directoratul ministerial din Timișoara a dat o decizie de toată lauda în privința obiectului religiei în școală. Un tată fără Dumnezeu și-a trecut copil în registre că sunt de religie fără confesiune, adică fără nici un fel de credință. Și ca urmare, acel tată a oprit pe copil să învețe lecțiile de religie. La sfârșitul anului școlar, direcțiunea școlii fiind nelămurită la facerea situației acelor elevi, a cerut lămurire Directorului, cum ar putea să împace legea școlară cu programul care cerea o notă de religie. Răspunsul Directoratului a fost la mare înălțime. El a răspuns că elevii să repete clasa pentru a învăța și religia.

Totodată a dispus să se facă cunoscut tuturor autorităților școlare, de acolo, că toți copiii sunt obligați să învețe religia în școală, oricare ar fi religia ce o învață, — pentru că ateismul nu este recunoscut ca confesiune.

În curând se vor bate monede cu chipul Regelui Carol al II. Pe măsură ce aceste monede vor fi puse în circulație, se vor retrage cele cu chipul Voievodului Mihai.

O Româncă, avocat în Arad. O știre de tot plăcută se dă din Arad: Acolo s'a înscris în șirul advocaților cea dintâi femeie avocat în acest oraș, ba în tot ținutul Aradan și bănățean: domnișoara Dr. Stela Moldovan, fiica dnului avocat Teodor Moldovan din Chișinău. Clujul are și el o femeie avocat, pe d-na Dr. Elena Bratu, o pre însuflețită Româncă și bună creștină, pe care o vedem în linile dintâi ale tuturor mișcărilor celor mai înlmoase românești.

Suntem mândri, ca primele femei ce au îndrăznit a pași pe cariera grea de advocați în Ardeal, Banat și părțile Aradane, sunt două vrednice fiice ale popoului nostru românesc.

Bibliografie.

Institutul de Psihologie al Universității din Cluj publică mai nou cartea „*Psihologia vieții religioase*“ (Contribuții la studiul structurii și evoluției vieții religioase individuale, pe bază de cercetări statistice) de L. Bologa.

Lucrarea cuprinde trei părți: În partea primă se arată în ce măsură este determinată religiozitatea copilului, adolescentului și a omului matur de familie, școală, biserică, colectivitatea socială, profesiune, peisajul natural și evenimentele din natură; În partea a doua se stabilește evoluția vieții religioase, dela copilărie până la maturitate, pe latura credințelor, emoțiilor și motivelor îndeplinirii practicilor religioase; În partea a treia se studiază trăirile religioase, așa cum ele se manifestă în sgu-

duirile, în îndoielile și muștrările de conștiință de natură religioasă.

Cartea prezintă un interes deosebit pentru cercurile clericale, preoți și profesori de religie. O recomandăm călduros preoților și profesorilor noștri de religie. Se poate comanda direct dela Institutul de Psihologie al Universității din Cluj, str. Regală 11.

* * *

Pentru post recomandăm, — îndeosebi intelectualilor noștri, — următoarea valoroasă lucrare scrisă cu doh apostolesc:

Lazar-Popovici: Taina vieții lungi. Bucătăria fără foc. Regimul crud. Tipografia diecezană Arad 1930.

Prețul Lei 80.— plus Lei 12.— pentru francatură.

Întâiul sol al marelui reforme omenești, pe care o propovăduiește apusul cu isbânzi urlașe.

Știința modernă elimină complect cărnurile, narcoticele, alcoolul și chiar aromatele din alimentația omului. Astăzi nu mai este pentru nimeni un secret că bolile toate, fără excepție, sunt efectul unei hrăni nesănătoase, efectul dureros al nerespectării legilor naturii. Pentru cei cari cunosc legea alimentației, legea ritmulului și legea respirației, viața e sănătate, plină de bucuria muncii creatoare.

Foarte interesantă și instructivă, cartea e scrisă într'un stil viu și atrăgător, dând reguli de viață și peste 200 rețete deopotrivă utile celor dornici de a posti, celor chinuți de boli, ca și celor cari înțeleg să prevină bolile.

Se poate comanda dela Librăria diecezană din Arad.

Parohii vacante.

Conform rezoluției Ven. Consiliu Eparhial Nr. 4451/1930, pentru îndeplinirea parohiei prime vacante din Almaș, se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în organul „Biserica și Școala“.

Venitele sunt:

1. Uzufuctul unul intravilan.
2. Sesia parohială 21 jug. cat. pământ extravilan; prin reforma agrară 4 jug. în arândă forțată, pe cari parohia nu le garantează.
3. Stolele legale.
4. Birul preoțesc 12 hl., cucuruz dela fondul de bucate.
5. Intregirea dela Stat pe care parohia nu o garantează.
6. De cvartiri se va îngriji alesul și după beneficiul său va suporta toate dările.
7. Venitele stolare după servicii se vor împărți, din întreaga comună, cu preotul actual, având și serviciul în biserică și afară de biserică a se săvârși prin ambii preoți în întreaga comună, alternativ după rândul săptămânei.

Parohia e de clasa I. (primă).

Reflectanții cu cvalificațiune recerută pentru aceasta parohie — în conformitate cu art. 33 din Reg pentru parohii — luând prealabilă autorizare dela protopopul tractual, se vor prezenta în sf. Biserică din Almaș spre a-și arăta dexteritatea în cele ritual și oratorie.

Cererile de concurs instruite regulamentar, adresate Consiliul parohial din Almaș, se vor înainta oficiului protopopesc din Gurahonț. Cei din alte eparhii vor alătura la cerere și actul de învolye dela Prea Sf. nștitul nostru Domn Episcop de a putea concura la aceasta parohie.

Consiliul parohial din Almaș, în înțelegere cu *Constantin Lazar* m. p. protopop.

□

2—3

Conform rezoluției Consiliului eparhial No. 4561/1930 pentru îndeplinirea parohiei de cl. III *Moneasa*, se publică concurs cu termen de 30 zile.

Retribuțiunile sunt: 1. 20 jughere pământ în Cornești prin reforma agrară și 6 jughere fânaș de deal în Moneasa. 2. Locuință ori în edificiu actual al școlii confesionale, ori într'un edificiu dominiat cedat pe câțva timp pentru casă parohială. 3. Bir și stole legale.

Alesul este deobligat a catehiza elevii noștri dela ambele școli de stat, fără altă remunerațiune. Va plăti impozitele după sesia beneficiată și arânda forțată.

Reflectanții își vor înainta recursurile la of. ppt. din Buteni și cu știrea prealabilă a adm. protopopesc se vor prezenta în biserică din Moneasa în timpul concursului, spre a-și arăta dexteritatea în cele rituale și oratorie. Fără consensul P. S. Sale Episcopului nostru Eparhial nu pot concura candidații din alte eparhii.

Dat în ședința Consiliului parohial ort. rom. din Moneasa, la 6 Iulie 1930.

ss. *Ioan Tirla*

ss. *Șodinea Pavel*

preș. cons. par. și adm. parohial. not. cons. parohial.

În înțelegere cu: *Ioan Cosma* adm. protopopesc

□

2—3

Citiți și răspândiți

„Biserica și Școala„

Redactor responsabil: **SIMION STANA.**